



STORTINGET

Representantforslag 46 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Frank Edvard Sve, Morten Stordalen og Bård Hoksrud

Dokument 8:46 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Frank Edvard Sve, Morten Stordalen og Bård Hoksrud om å gjennomføre Stortingets vedtak nr. 960 av 20. mai 2021 om å myke opp adgangen til medisinsk begrunnet dispensasjon etter førerkortregelverket

Til Stortinget

Bakgrunn

Frem til 2019 var det i førerkortregelverket adgang til å gi medisinsk begrunnet dispensasjon for personer som i utgangspunktet ikke tilfredsstilte alle krav. I tilfeller der en lege etter en individuell vurdering anbefalte dispensasjon, kunne blant annet yrkessjåfører fortsette i yrkeslivet. Fra 2020 endret vegmyndighetene sin praksis og pekte på EU-regler. Det medførte at personer som hadde kjørt skadefritt i årevis og hatt fast jobb, ble fratatt både førerkort og arbeidsplass.

Det var bakgrunnen for at representanter fra Framskrittspartiet fremmet et representantforslag for å rette opp den uretten. I forbindelse med behandlingen av representantforslaget om medisinsk begrunnet dispensasjon for svaksynte, jf. Dokument 8:179 S (2020–2021) og Innst. 432 S (2020–2021), vedtok Stortinget følgende:

«Vedtak 960

Stortinget ber regjeringen fremme sak om å myke opp adgangen til medisinsk begrunnet dispensasjon etter førerkortregelverket, slik at personer med nedsatt syn kan få førerrett i tråd med praksis som gjaldt frem til 2019.»

Forslagsstillerne viser til at mange personer som har glaukom (grønn stær), før eller senere vil få et synsfeltutfall. Samme svekkelsen rammer også mange av de mer enn 10 000 personene som får slag årlig. Mange av disse er blant de ca. 500 personene som hvert år registreres med så dårlig syn at de ikke lenger oppfyller helsekravene til å kjøre bil. Samtidig er mange fagpersoner uenige om hvor dårlig synet er med tanke på bilkjøring, og hvor trafikkfarlig synssvekkelsen faktisk er. Forslagsstillerne er kjent med at øyeleger, blant annet ved Ullevål universitetssykehus, sier til pasienter at det ikke er noen grunn til å frata dem førerretten.

Likevel legger myndighetene til grunn det norske regelverket som bygger på en streng fortolkning av et EU-direktiv fra 2009. Kravet til synsfelt i førerkortgruppe 1 (blant annet personbil) er minst 120 grader vidt, 50 grader til hver side og 20 grader opp og ned – og helt uten synsfeltutfall innenfor det. Det er knapt to europeiske land som håndhever direktivet likt.

En person med dansk førerkort, med en viss grad av synsfeltutfall, som tillater vedkommende å kjøre i Danmark, vil ikke kunne kjøre i Norge – ut fra bestemmelsene i samme direktiv. Mens Norge har en streng tolkning av direktivet, har 80 pst. av landene i Europa ikke engang nasjonale retningslinjer for konkrete krav til synsfelt.

Svenske myndigheter har akkurat fått utarbeidet en rapport som kommer med flere konkrete forslag til hvordan man på en god måte kan ivareta både trafiksikkerheten og den enkelte person. Forslagsstillerne er også kjent med at det ved Oslo universitetssykehus snart er klart til å tilby en EDT-test som i mye større grad vil kunne måle pasientens egnethet som sjåfør. Med en slik test bør Norge kunne slutte å praktisere et EU-direktiv på en svært streng måte, og heller kunne la pasienter

med synsfeltutfall få vurdert sin egnethet som sjåfør individuelt.

Forslagsstillerne viser til at det var et overveldende flertall bak vedtaket som ble fattet av Stortinget i mai 2021, og at de samme partiene som utgjorde flertall da, fortsatt utgjør flertall i dagens storting. Stortingets bestilling var klar og tydelig da vedtaket ble fattet, og er fortsatt gjeldende med et tilsvarende flertall bak seg.

Samferdselsdepartementet bestilte en utredning fra Statens vegvesen og Helsedirektoratet om hvordan vedtaket kan følges opp i praksis. Denne utredningen ble levert departementet 13. mai 2022. Med utredningen avlevert mener forslagsstillerne at departementet må utarbeide bestilt sak uten opphold og fremme den for Stortinget, slik at regelverket kan endres i tråd med Stortingets intensjon.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen om å gjennomføre Stortingets vedtak 960 (2020–2021) og fremme sak senest innen utgangen av mars 2023.
2. Stortinget ber regjeringen endre førerkortregelverket slik at personer med grønn stær, slag og eventuelt personer som har en arvelig sykdom og som automatisk nektes å beholde førerkortet, kan få mulighet til å benytte simulator og/eller praktisk prøve for å kunne få en ny vurdering og få tilbake førerkortet.
3. Stortinget ber regjeringen om å endre førerkortregelverket slik at personer med grønn stær, personer som har vært slagrammet, og andre personer som har en arvelig sykdom som automatisk fratrar dem retten til å kjøre bil, skal få muligheten til å benytte en kjøresimulator eller ta en praktisk prøve for å få en ny vurdering av deres kjøreferdigheter og -egnethet. I de tilfeller der kjøreegnetheten anses tilfredsstillende, skal det kunne dispenseres fra regelverket, og retten til å kjøre bil skal gis tilbake.

23. november 2022

Frank Edvard Sve

Bård Hoksrud

Morten Stordalen